
دشمن‌شناسی اقتدار به مهدویت

درس پنجم

آنچه در این درس فرا خواهیم گرفت:

۱. ضرورت دشمن‌شناسی؛
۲. برخی عوامل مخالفت و دشمنی با حق؛
۳. راهبرد دشمنان برابر مهدویت؛
۴. راه‌های مقابله با دشمن.

پیش درآمد

برای رسیدن به هدف، لازم است تا موانع راه به خوبی و روشنی شناخته شود؛ از این رو «دشمن‌شناسی» در آموزه‌های دینی، همواره مورد توجه و سفارش بوده است. در همه دوران‌ها در برابر حق، باطل به مخالفت و دشمنی پرداخته است: از رویارویی ابلیس با آدم علیه السلام و از قابیل با هابیل علیه السلام تا فرعون و موسی علیه السلام و ابوسفیان در برابر پیامبر خاتم صلوات الله علیه و آله و... همه از بی‌پایان بودن این دشمنی‌ها حکایت می‌کند.

حضرت مهدی علیه السلام، به عنوان آخرین ذخیره الهی برای برپایی حکومت عدل جهانی و پایان‌بخش همه باطل‌ها، از آغاز تا به امروز و تا برپایی آن حکومت جهانی، همواره مورد دشمنی بوده و هست؛ بویژه آنکه اندیشه مهدویت، و انتظار ظهور سبب می‌شود تا استکبار و دشمنان به بسیاری از خواسته‌های خود دست نیابند.

بایسته است با شناسایی این دشمنی‌ها و جدی بودن مبارزه دشمنان با مقوله مهدویت، با قوت و قدرت به پاسداشت این اعتقاد اساسی پردازیم و با بهره‌گیری از شیوه‌ها و روش‌های دقیق، به اقدامات لازم دست بزنیم.

این بحث در عرصه‌هایی قابل بررسی است:

یک. ضرورت دشمن‌شناسی

آیات قرآن در حوزه‌های گوناگون، به این بحث پرداخته و دشمنان را به صراحت

معرفی کرده است. در بررسی آیات، گروه‌های زیر بیشتر به چشم می‌خورد:

۱-۱. کافران، دشمن خدا و مؤمنان

خداوند در آیات فراوانی، کافران را دشمن خود و دشمن دوستان خود دانسته و مسلمانان را از دوستی با آنان پرهیز داده است؛ چنان که در سوره ممتحنه می‌فرماید:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ...﴾^۱؛ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! دشمن من و دشمن خودتان را به دوستی می‌گیرید؛ [به طوری] که با آنها اظهار دوستی کنید، و حال آنکه قطعاً به آن حقیقت که برای شما آمده، کافرند [و] پیامبر [خدا] و شما را [از مکّه] بیرون می‌کنند که [چرا] به خدا، پروردگارتان ایمان آورده‌اید...

بنابراین مهم‌ترین تلاش کافران، زدودن دین از زندگی انسان‌ها و به گمان خود خاموش کردن نور الهی است؛^۲ کاری که امروزه به روشنی در دستور کار دشمنان قرار گرفته است.

۱-۲. یهود سرسخت‌ترین دشمن

آیات قرآن از «یهود» به عنوان دشمن‌ترین گروه برای مؤمنان یاد کرده و پس از آنان به «مشرکان» اشاره نموده است.

﴿لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا...﴾^۳؛ مسلماً

یهودیان و کسانی را که شرک ورزیده‌اند، دشمن‌ترین مردم نسبت به مؤمنان خواهی یافت...

آیاتی دیگر علت این دشمنی را کفر به آیات خداوند،^۴ تکذیب و قتل برخی

۱. ممتحنه (۶۰)، آیه او ۲.

۲. توبه (۹)، آیه ۳۲.

۳. مائده (۵)، آیه ۸۲.

۴. همان، آیه ۷۸.

پیامبران،^۱ سلطه‌جویی و خوی استکباری،^۲ روحیه عصیان و تجاوزگری،^۳ فساد در زمین^۴ و جنگ‌افروزی^۵ دانسته است.

۱-۳. مشرکان

«مشرکان» در دشمنی با مسلمانان، همانند یهودیان هستند؛ اما در مرتبه و اولویت دوم قرار دارند و خطر ایشان کمتر از یهود است؛ لذا پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در طول مدت رسالت خود، همواره مراقب تحرکات و اقدامات آنان بوده و چنانچه هرگونه تحرکی از طرف آنها می‌دید، به مقابله و رفع آن می‌پرداخت.

۱-۴. منافقان

در آیات فراوانی از نفاق و منافقان به عنوان دشمنی خطرناک یاد شده و ویژگی‌های آنان، کفر ورزیدن در پوشش ایمان، فریب‌کاری و نیرنگ، افساد در پوشش اصلاح، چند چهرگی و رنگارنگی، سفاهت و نادانی، طغیانگری و سرکشی،^۶ تشویق مردم به منکرات، جلوگیری از نیکی‌ها، دروغ‌گویی^۷ و... دانسته شده است.

۱-۵. نصارا

اگرچه نگاه قرآن به مسیحیان ملایم‌تر از یهود است؛ اما این نگاه هرگز به معنای دوستی آنان با مسلمانان نیست؛ بلکه در آیاتی، مؤمنان را از دوستی با آنان پرهیز داده است.^۸ آنجایی که تعالیم حضرت عیسی علیه السلام بیشتر بر محور مواعظ و توصیه‌های اخلاقی تکیه دارد و رفتارهای سیاسی - اجتماعی پیروان او نیز ریشه در این آموزه‌ها دارد؛ از این

۱. همان، آیه ۷۰.

۲. بقره (۲)، آیه ۸۷.

۳. مانند (۵)، آیه ۷۸.

۴. همان، آیه ۶۴.

۵. همان.

۶. نک: بقره (۲)، آیات ۸ تا ۱۴.

۷. نک: توبه (۹)، آیه ۶۷ و منافقون (۶۳)، آیات ۱ تا ۸.

۸. مانند (۵)، آیه ۵۱.

رو آنان از مواضع صلح جویانه بیشتر استقبال می‌کنند. به همین جهت قرآن در پایان همین آیه می‌فرماید:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَسِيصِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ﴾^۱؛ زیرا برخی از آنان دانشمندان و رهبانانی‌اند که تکبر نمی‌ورزند.

اینان در مرتبه سوم دشمنی قرار گرفته‌اند و امروزه نیز مواضع سیاسی و نظامی دولت‌های مسیحی در ارتباط با مسلمانان بیانگر همین واقعیت است. گروه‌های یادشده در دشمنی با اسلام ناب، «مهدویت» را به عنوان آموزه‌ای تأثیر گذار، همواره مورد هجوم خود قرار داده‌اند.

دو. عوامل مخالفت و دشمنی با حق

۲-۱. دنیاپرستی

بدون تردید «دنیا پرستی»، از مهم‌ترین عواملی است که شمار فراوانی از انسان‌ها را از مسیر حق جدا کرده،^۲ آنها را در صف دشمنان قرار داده است. تاریخ گواه روشنی است بر اینکه افرادی به جهت بهره‌های ناپایدار دنیایی، در برابر حق و اهل آن، به مخالفت و دشمنی برخاسته‌اند؛ خواه این بهره‌ها، ثروت، جاه و مقام باشد و خواه هوا و هوس و....

از آنجایی که جهت آموزه مهدویت مبارزه با دنیا پرستی و دنیا پرستان و خلاف خواسته‌های آنان است؛ به شدت مورد دشمنی آنها قرار دارد.

۲-۲. سلطه جویی

آموزه‌های بلند دینی با هرگونه استکبار و «سلطه جویی» بر دیگران مخالف است؛ بویژه آنکه در اندیشه مهدویت نابودی ستم و ستمگران به عنوان هدفی مهم به چشم می‌آید؛ از این رو سلطه جویان، آن را در مقابل خود می‌دانند. به گونه‌ای که می‌توان

۱. همان، آیه ۸۲

۲. امام سجاد علیه السلام فرمود: حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ؛ محمد بن یعقوب کلینی، *الکافی*، ج ۲، ص ۱۳۰، ح ۱۱. و نیز: آمدی، *غرر الحکم و درر الکلم*، ص ۱۴۲، ح ۲۵۱۹.

گفت دشمن ترین اشخاص با مهدویت و حضرت مهدی علیه السلام ستمگران و سلطه‌جویان عالم‌اند.

آنان با این عقیده، مخالف و دشمن‌اند و می‌دانند که این عقیده و باور، برای هدف‌های مستکبرانه آنها مزاحم است. از این رو همواره، تلاش کرده‌اند تا آن را از زندگی مردم دور نمایند. و یا مفاهیم این باورداشت را تحریف کنند.

۲-۳. تعصب‌های کور

در طول تاریخ گروه‌هایی بوده‌اند که با پافشاری بی‌جا بر پندارها و گاهی باورهای خود، در بیراهه و کژراهه گام نهاده‌اند. اینان به جهت تعصب‌های کور از پذیرش حقیقت‌هایی را که پیامبران الهی بیان کرده‌اند، سر باز زده و به دشمنی با آن برخاسته‌اند. خداوند متعال لجبازی برخی را در برابر حق را این‌گونه توصیف کرده است:

﴿وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَّرْكُومٌ﴾^۱ و اگر پاره

سنگی را در حال سقوط از آسمان ببینند، می‌گویند: «ابری متراکم است.»

اینان آنقدر لجوج‌اند که حقایق حسی را منکر می‌شوند و سنگ‌های آسمانی را به ابرهای متراکم تفسیر می‌کنند. تاریکی گناه و هوا پرستی و دشمنی و لجاجت، چنان افق دید انسان را تیره و تار می‌سازد که حتی عاقبت کار او به انکار محسوسات می‌کشد و بنا این حال امیدی برای هدایت او نیست.

اینان به فکر و اندیشه ارج نمی‌نهند و با بی‌اعتنایی به برهان و استدلال محکم، بر ایمان سطحی و تقلیدی خویش پافشاری می‌کنند. شهادت تجزیه و تحلیل را ندارند و از شنیدن حق و پذیرفتن آن امتناع می‌ورزند.

گروه فراوانی از دشمنان حضرت مهدی علیه السلام و اندیشه مهدویت، صرفاً به جهت تعصب بی‌جا مخالفت می‌ورزند و آن را به این جهت که در منابع روایی شیعه آمده است، نمی‌پذیرند.

۴-۲. ناآگاهی از حقیقت مهدویت

از افتخارات مهم اسلام، دعوت انسان‌ها به اندیشیدن و کسب آگاهی است. پیشوایان معصوم علیهم‌السلام همواره پیروان خود را به خردورزی سفارش کرده‌اند تا مبدا در دام جهل و نادانی به انکار حقایق نرسند. خداوند متعال دلیل انکار آیات الهی را به سبب جهل برخی از افراد دانسته است:

﴿إِنَّ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعَلَمِهِ...﴾؛^۱ بلکه چیزی را دروغ شمردند که به علم آن، احاطه نداشتند...

آنها قرآن را به جهت اشکالات و ایرادهایی انکار نمی‌کردند؛ بلکه تکذیب و انکارشان این دلیل بود که از محتوای آن آگاهی نداشتند و عامل انکار جهل آنها بود. همین طور بخش قابل توجهی از کسانی که به دشمنی با اندیشه مهدویت برخاسته‌اند، به سبب ناآگاهی از حقیقت این باور بوده است.^۲

سه. راهبرد دشمنان در برابر مهدویت

امروزه دشمنان، به عظمت و کارآیی این اعتقاد پی برده و به هر طریق با این اعتقاد دشمنی می‌کنند و در این مبارزه از «راهبردهای مختلفی» بهره می‌برند؛ از قبیل:

۳-۱. انکار

نخستین حربه و شگرد دشمنان در مواجهه با بحث مهدویت «انکار» آن است که با القای شبهه‌هایی چون متولد نشدن حضرت، عدم امکان طول عمر و... همراه است. آنان مهدویت را برآمده و پاسخی خیالی به نابسامانی‌ها و حوادث تاریک و ستم‌آلود زندگی دانسته‌اند و یا آن را باوری وارداتی از دیگر ادیان پنداشته‌اند! روشن است که این انکار گستره‌ای وسیع‌تر از باور شیعی را هدف گرفته است.

۳-۲. تحریف

آن‌گاه که دشمن در عرصه انکار چندان طرفی نیست، به راهبرد تحریف متوسل شده

۱. یونس (۱۰)، آیه ۳۹.

۲. البته نگارنده معترف است که در میان آموزه‌های روشن مهدویت بحث‌های آسیب‌زای فراوانی وارد شده که سبب شده برخی به حقایق این اعتقاد دست نیابند.

است. او در قالب پذیرش این باور، آن را به گونه‌هایی نادرست ارائه می‌کند. و در این عرصه نقش قلم به مزدان دین فروش بسیار دارای اهمیت است! آنان با آشنایی با بعضی از این آموزه‌ها، می‌توانند نقاط ضعف آن را برجسته و به اهداف شوم دشمنان یاری رسانند.

۳-۳. تخریب

راهبرد دیگر دشمنان در برابر این باور تخریب آن است. این تخریب به‌طور عمده به دو صورت تحقق می‌یابد:

الف. القای شبهه: آنان با بیان زیرکانه برخی پرسش‌ها و شبهه‌ها، ذهن مخاطبان را دچار تشویش کرده، این باور را مخدوش می‌سازند. امروزه بخش قابل توجهی از این شبهه‌ها، از طرف مخالفان مکتب اهل بیت علیهم‌السلام، ناجوانمردانه کسانی را در معرض هجوم قرار می‌دهد که از توانایی لازم، برای تجزیه و تحلیل مطالب برخوردار نیستند. آنان که در برابر دانشمندانی بزرگ چون شیخ مفید، سید مرتضی و شیخ طوسی راه به جایی نبرده‌اند، انسان‌های عادی را مورد هجوم قرار می‌دهند.^۱

البته پیشوایان معصوم علیهم‌السلام موضع مؤمنان را در برابر شبهه افکنی دشمنان، به روشنی بیان کرده‌اند. امام هشتم از پدران علیهم‌السلام روایت کرده است که پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمود:

وَالَّذِي بَعَثَنِي بِالْحَقِّ بَشِيرًا لَيَغَيَّبَنَّ الْقَائِمُ مِنْ وُلْدِي بَعْدَهُ مَعَهُودٍ إِلَيْهِ مَنِّي حَتَّى يَقُولَ أَكْثَرُ النَّاسِ مَا لِلَّهِ فِي آلِ مُحَمَّدٍ حَاجَةٌ وَ يَشْكُ آخِرُونَ فِي وَوَلَادَتِهِ فَمَنْ أَدْرَكَ زَمَانَهُ فَلْيَتَمَسَّكَ بِدِينِهِ وَ لَا يَجْعَلْ لِلشَّيْطَانِ إِلَيْهِ سَبِيلًا بِشَكِّهِ فَيَزِيلَهُ عَن مِلَّتِي وَ يُخْرِجَهُ مِن دِينِي فَقَدْ أَخْرَجَ أَبُوئِكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ مِن قَبْلُ وَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ جَعَلَ الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ^۲

قسم به کسی که مرا بشیر مبعوث کرد! به یقین امام قائم از فرزندان من است و طبق پیمانی که از جانب من بر عهده اوست، غایب می‌شود تا آنجا که بیشتر

۱. متأسفانه هر سال شاهد نشر کتاب‌ها و جزواتی در دشمنی با مکتب اهل بیت علیهم‌السلام در مراسم وحدت‌بخش حج هستیم که بی‌گمان در راستای خشنودی صهیونیسم جهانی است.

۲. صدوق، کمال‌الدین و تمام‌النعمة، ج ۱، ص ۵۱.

مردم می‌گویند: خدا را در خاندان محمد حاجتی نیست! و دیگران در اصل ولادت او شک می‌کنند، پس هر کس در زمان او واقع شود، بایستی به دین او متمسک شود و به واسطه شک خود راه شیطان را باز نسازد تا شیطان او را از آیین من زایل ساخته و از دین من بیرون برد. او پیش‌تر پدر و مادر شما را از بهشت بیرون کرد و خدای تعالی شیطان را ولی بی‌ایمانان قرار داده است.

ب. تحقیر و استهزا: همواره در طول تاریخ یکی از جلوه‌های دشمنی در برابر حق «مسخره کردن» حق^۱ و باورمندان^۲ به آن بوده است.

امروزه دشمنان بخشی از خصومت خود را در استهزای این باور نشان می‌دهند؛ همان‌گونه که در صدر اسلام چنین می‌کردند. خداوند این برخورد را این‌گونه توصیف کرده است:

﴿إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ﴾^۳ [آری در دنیا] کسانی

که گناه می‌کردند، آنان را که ایمان آورده بودند، به ریشخند می‌گرفتند!

این خنده تمسخرآمیز و تحقیرکننده، ناشی از روح طغیان و کبر و غرور و غفلت است، و همیشه افراد سبکسر مغرور در برابر مؤمنان با تقوا چنین خنده‌های مستانه داشته‌اند.

در آیه بعد دومین برخورد زشت آنها را بیان کرده، می‌فرماید:

﴿وَ إِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ﴾^۴؛ و چون بر ایشان می‌گذشتند، اشاره چشم و ابرو

با هم رد و بدل می‌کردند.

البته آنچه باعث تأسف است، دشمنی مسلمانان با این باور در بین پیروان مکتب

اهل بیت علیهم‌السلام است. غافل از اینکه بیشترین نفع را در این جریان، دشمنان اسلام می‌برند!

خداوند متعال برای تقویت قلب پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم به او اطمینان می‌دهد که در برابر استهزا

کنندگان از وی حمایت می‌کند:

۱. حجر (۱۵)، آیه ۱۱.

۲. بقره (۲)، آیه ۱۳.

۳. مطففین (۸۳)، آیه ۲۹.

۴. همان، آیه ۳۰.

﴿إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ﴾؛^۱ ما [شر] ریشخندکنندگان را از تو برطرف خواهیم کرد.

﴿فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبُؤًا مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ﴾؛^۲ [آنان] در حقیقت به تکذیب پرداختند و به زودی خبر آنچه که بدان ریشخند می‌کردند، بدیشان خواهد رسید.

۳-۴. جلوگیری از ترویج حق

از حرب‌های دیگر دشمنان در برابر گسترش حق و حقیقت، جلوگیری از گسترش آن است. این مسئله در زمان رسول گرامی اسلام ﷺ، با گرفتن گوش‌ها و یا ایجاد سر و صدا برای نشنیدن صدای قرآن صورت می‌گرفت:

﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالنَّوَىٰ فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ﴾؛^۳ کسانی که کافر شدند گفتند: «به این قرآن گوش مدهید و سخن لغو در آن اندازید، شاید شما پیروز شوید!»

برپا کردن جنجال و هیاهو، روش قدیمی برای مبارزه در برابر نفوذ حق است که امروز نیز به صورت گسترده‌تر و خطرناک‌تری ادامه دارد. برای منحرف ساختن افکار مردم و خفه کردن صدای منادیان حق و عدالت، محیط را آن‌چنان پر از جنجال می‌کنند که هیچ‌کس صدای آنها را نشنود، و با توجه به اینکه «و الغوا» از ماده «لغو» معنای گسترده‌ای دارد و هر گونه کلام بیهوده‌ای را شامل می‌شود، وسعت این برنامه روشن خواهد شد.

امروزه هرچند سردمداران کفر به روشنی توصیه به پرهیز از شنیدن صدای حق نمی‌کنند، اما با گسترش امور لغو و بیهوده (مانند فیلم‌های سینمایی و تلویزیونی مبتذل؛ بازی‌های رایانه‌ای و صداها ابزار دیگر) به طور عملی، جلوی اندیشیدن در سخن حق را می‌بندند.

۱. حجر (۱۵)، آیه ۹۵.

۲. شعرا (۲۶)، آیه ۶.

۳. فصلت (۴۱)، آیه ۲۶.

۳-۵. جایگزینی

یکی دیگر از شگردهای دشمنان «جایگزین سازی» است. آنها که نمی‌توانند علاقه فطری انسان‌ها را به حق و حقیقت از بین ببرند، امور باطلی را در پوشش حق ارائه می‌کنند. خداوند در این باره می‌فرماید:

﴿وَ إِذَا تُلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِن هَذَا إِلَّا أَصَاوِيرُ الْأَوَّلِينَ﴾^۱ و چون آیات ما بر آنان خوانده شود، می‌گویند: «به خوبی شنیدیم، اگر می‌خواستیم، قطعاً ما نیز همانند این را می‌گفتیم، این جز افسانه‌های پیشینیان نیست.»

یکی از کارهای اساسی دشمن، جایگزین کردن اشخاص و جریان‌های دروغین به جای درست است. تاریخ گواه آن است که بسیاری از مدعیان مهدویت، نیابت و ملاقات، دست‌پروردگان و مزدوران دشمنان بوده‌اند.

این راهبرد دشمن در دوران حاضر، در قالب فیلم‌ها، سریال‌ها و بازی‌های هیجان‌آور رایانه‌ای با محوریت منجی - به صورت مستقیم و غیر مستقیم - به علاقه‌مندان ارائه می‌شود.

۳-۶. گمراه کردن پیروان

دشمنان همواره در صدد انحراف به پیروان مکتب اهل بیت علیهم‌السلام هستند و می‌کوشند تا با آلوده کردن آنان به گناه، کیان و عظمت آنان را متزلزل سازند. آنان امروزه همه تلاش خود را در به انحراف کشاندن جوانان مسلمان و شیعه به کار می‌برند؛ چرا که می‌دانند تا ایمان و اعتقاد آنها ثابت و استوار باشد، راه به جایی نخواهند برد. آنان هزینه‌های سنگینی را صرف می‌کنند تا مردم را از خداوند دور سازند^۲ و مهم‌ترین کارشان، اشاعهٔ فساد و تباهی است.^۳

۱. انفال (۸)، آیه ۳۱.

۲. ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ...﴾؛ «بی‌گمان، کسانی که کفر ورزیدند، اموال خود را خرج می‌کنند تا [مردم را] از راه خدا بازدارند...»؛ انفال (۸)، آیه ۳۶.

۳. ﴿وَ مِنْ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَ يَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ﴾؛ «و برخی از مردم کسانی‌اند که سخن بیهوده را خریدارند تا [مردم را] بی [هیچ] دانشی از راه خدا گمراه کنند، و [راه خدا] را به ریشخند گیرند برای آنان عذابی خوارکننده خواهد بود»؛ لقمان (۳۱)، آیه ۳۰.

چهار. راه‌های مقابله با دشمن

در آیات قرآن و بیانات بزرگان دین بعضی از راه‌های مقابله با دشمنان نیز بیان شده است که از این قرارند:

۴-۱. شکیبایی و تقوا

خداوند وعده داده اگر مسلمانان «صبر و تقوا» پیشه سازند، هرگز نیرنگ دشمنان به آنان آسیبی نمی‌رساند.

«... وَ إِن تَصْبِرُوا وَ تَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئاً إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ»؛ اگر صبر کنید و پرهیزگاری نمایید، نیرنگشان هیچ زبانی به شما نمی‌رساند. یقیناً خداوند به آنچه می‌کنند، احاطه دارد.

این سنت الهی، مربوط به زمانی غیر از زمان دیگر نیست و امروزه پیروان مکتب اهل بیت علیهم‌السلام به شدت نیازمند شکیبایی و پرهیزگاری‌اند.

۴-۲. مجهز شدن به تجهیزات مناسب

یکی از راه‌های مقابله با دشمنان «فراهم آوردن همه امکانات مناسب» برای رویارویی با آنان است:

«وَ أَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَ مِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَ عَدُوَّكُمْ وَ آخِرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ...»؛ هر چه در توان دارید، از نیرو و اسب‌های آماده بسیج کنید تا با این [تدارکات]، دشمن خدا و دشمن خودتان و [دشمنان] دیگری را جز ایشان - که شما نمی‌شناسیدشان و خدا آنان را می‌شناسد - بترسانید.

از آنجایی که این عرصه کارزار فرهنگی است، سلاح مناسب خود را می‌طلبید و مهم‌ترین سلاح در این زمینه، بالا بردن آگاهی و بصیرت است.

دشمنان برای اینکه بتوانند نقشه‌های شوم خود را اجرا کنند، همیشه از راه دشمنی وارد نمی‌شوند. گاهی با دراز کردن دست دوستی و در پس آن دشمنی، از ناآگاهی

۱. آل عمران (۳)، آیه ۱۲۰.

۲. انفال (۸)، آیه ۶۰.

مسلمانان به اهداف خود می‌رسند. قرآن مجید از این نقشه‌های شوم پرده برداشته، مسلمانان را از دوستی با کافران^۱، منافقان، یهود، نصارا^۲ و... پرهیز داده است.

امروزه دشمنان با طرح شعارهای بشر دوستانه، به دنبال مسخ باورهای اسلامی هستند و متأسفانه شاهد دوستی برخی از سران مسلمانان با آنها هستیم.

۳-۴. مبارزه منفی با دشمنان

یکی از راه‌های عملی مبارزه با دشمنان، در بی‌توجهی به آنها و «مبارزه منفی» است. قرآن خطاب به پیامبر ﷺ می‌فرماید:

﴿وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰ أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَىٰ قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ﴾^۳ سر سر بر هیچ مرده‌ای از آنان نماز مگزار و بر سر قبرش نایست؛ چرا که آنان به خدا و پیامبر او کافر شدند و در حال فسق مُردند.

۴-۴. شناساندن دشمن

مرور زمان گاهی دشمن را از یاد انسان‌ها - بویژه نسل نو - به فراموشی می‌برد. خداوند در آیاتی مسلمانان را به یادآوری چهره دشمن و دشمنی‌های آنها متذکر می‌شود.^۴ امروزه چهره بسیاری از دشمنان، در پس نقابی از دوستی قرار گرفته و این کار شناخت آنان را - بویژه برای جوانان - بسیار مشکل کرده است!

۵-۴. همکاری نکردن با دشمنان

آموزه‌های دینی و دستورات پیشوایان معصوم علیهم‌السلام همواره بر عدم همکاری با دشمنان پافشاری کرده است؛ تا جایی که کمترین مساعدت با آنها را گناهی بزرگ دانسته‌اند.

۱. آل عمران (۳)، آیه ۲۸.

۲. مانند (۵)، آیه ۵۱.

۳. توبه (۹)، آیه ۸۴.

۴. نک: سوره منافقون، جمعه و ...

۴-۶. اتحاد و برادری

خداوند یکی از ابزارهای مهم در برابر دشمن را «اتحاد و یکپارچگی» معرفی کرده است:

﴿وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا...﴾؛^۱ همگی به ریسمان خدا چنگ
 زنید و پراکنده نشوید.

امروزه در برابر انسجام دشمنان علیه باورهای دینی، بیش از هر زمان دیگر نیازمند همدلی و اتحاد هستیم. همه باورداران به حضرت مهدی علیه السلام باید ضمن مقابله با فعالیت‌های دشمنان، همه حرکات آنها را زیر نظر داشته، هرگز از شیطنتهایشان غفلت نکنند.

منابع برای پژوهش

۱. جعفری اریسمانی، رحمت، دشمن‌شناسی از دیدگاه قرآن، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۷۹ ش.
۲. جمعی از نویسندگان، درسنامه تاریخ تحلیلی دشمن‌شناسی، قم، مؤسسه اطلاع‌رسانی و مطالعات فرهنگی لوح و قلم، ۱۳۸۳ ش.
۳. جعفری، محمد صابر، مهدی‌انکاری، انتظار ستیزی، فصلنامه انتظار، مرکز تخصصی مهدویت، ش ۵، پاییز ۱۳۸۱ ش.
۴. باقری، خسرو، آسیب‌شناسی مهدویت، فصلنامه انتظار، مرکز تخصصی مهدویت، ش (۲) پاییز و زمستان ۱۳۸۰ ش.

۱. آل عمران (۳)، آیه ۱۰۳.